

Metodologia pentru elaborarea/revizuirea analizelor domeniilor de excelență identificate prin RIS3 Regiunea Centru

- I. Analizele domeniilor de specializare inteligentă din Regiunea Centru vor respecta, pe cât posibil, metodologia generală pentru Concept Note, elaborată de către MDRAP
- II. Pentru 6 din cele 9 domenii de specializare (sectorul agroalimentar, silvicultura și ind. lemnului, industria auto, ind. textilă, ind. aeronautică, turismul balnear) se pot utiliza ca materiale de referință analizele deja realizate și incluse în cadrul RIS3. Datele statistice incluse în aceste analize vor fi aduse la nivelul anului 2014 și vor fi completate cu alte informații relevante pentru domeniile prezentate.
- III. Analizele domeniilor de specializare vor fi structurate respectând, în general, schema de mai jos. **Lista de indicatori este orientativă.** Se vor utiliza, de regulă, date statistice anuale pt. perioada 2010-2014 (dacă sunt disponibile date statistice pt anul 2015, acestea vor fi incluse). Pentru domeniile: mediul construit sustenabil, IT și industriile creative, sectorul medical și farmaceutic și turismul balnear se impun abordări particularizate.

Chestiuni principale	Aspecte care trebuie abordate	Indicatori statistici, tipuri de informații
Definirea domeniului de specializare și a subdomeniilor (nișelor) economice	<ul style="list-style-type: none"> - Definirea (delimitarea) domeniului - Poziționarea domeniului în cadrul ansamblului activităților economice - Interacțiunea cu alte domenii economice - Subdomeniile și nișele regionale - Produse, servicii 	<ul style="list-style-type: none"> • Coduri CAEN (2 cifre) • Coduri CAEN (4 cifre) • Sectorul economic din care face parte domeniul • Ex: ind. alimentară - agricultura • Exemple de produse și servicii realizate
Cât de important este domeniul de specializare în cadrul economiei regionale?	<ul style="list-style-type: none"> - Demonstrarea existenței masei critice 	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. de firme, pe categorii de mărime • Cifra de afaceri anuală a sectorului <ul style="list-style-type: none"> • Ponderea cifrei de afaceri a sectorului în valoarea adăugată brută regională (indicele de concentrare) • Indicatori fizici relevanți ai producției, cifre cheie privind ponderea sau locul

Chestiuni principale	Aspecte care trebuie abordate	Indicatori statistici, tipuri de informații
Care este potențialul natural (dacă este cazul)	<p>- Forța de muncă utilizată în domeniu</p> <p>- Factorii naturali care potențează dezvoltarea domeniului</p>	<p>regiunii la nivel național</p> <ul style="list-style-type: none"> • Numărul mediu anual de angajați în sectorul analizat • Ponderea sectorului în totalul angajaților la nivel regional (indicele de concentrare a salariaților), • Comparație cu ponderea sectorului la nivel național (Indicele de specializare sectorială) • Ex: mărimea suprafețelor agricole sau forestiere, ponderea acestora în suprafața totală, factorii curativi naturali pt domeniul balnear etc.
Care a fost evoluția domeniului în ultimii ani?	- Evoluția domeniului în ultimii 5 ani (2010-2014)	<ul style="list-style-type: none"> • Cifra de afaceri anuală a sectorului în per. 2010-2014, evoluția nr. de salariați
Cum funcționează lanțul valoric?	- Lanțuri valorice, furnizori, clienți, piețe principale	<ul style="list-style-type: none"> • Lanțul valoric regional (cercetare, dezvoltare, proiectare, componente, asamblare, comercializare)
Care sunt actorii economici principali și structurile de cooperare economică ?	<p>- Exemple de firme de succes în domeniu românești și străine (întreprinderi „leader”), mărci notorii</p> <p>- Clustere active în domeniul de specializare, grupuri de întreprinderi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Se pot include informații relevante despre companii individuale • Date privind investițiile străine directe în cadrul domeniului analizat (locație, țara de proveniență, denumirea companiei, sume investite; rezultate: ce produce, cifra de afaceri,

Chestiuni principale	Aspecte care trebuie abordate	Indicatori statistici, tipuri de informații
<p>Caracterul inovativ al domeniului. Nivelul de sofisticare tehnologică</p>	<p>- Nivelul tehnologic</p>	<p>nr. angajați)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Productivitatea muncii în domeniul analizat, comparații cu nivelul general al productivității muncii • Exemple de tehnologii utilizate și produse de vârf realizate
<p>Cum se poziționează regiunea vis a vis de celelalte regiuni din România prin prisma performanțelor domeniului analizat (și eventual în context european)?</p> <p>Relaționarea Regiunii în raport cu celelalte regiunilor românești și cu alte regiuni</p> <p>Care sunt cele mai importante atuuri ale Regiunii Centru în ce privește domeniul analizat?</p>	<p>- Poziționarea regiunii în raport cu celelalte regiuni românești</p> <p>- Poziționarea la nivel național a principalelor firme regionale din domeniul analizat</p> <p>- Poziționarea în cadrul unor lanțuri valorice naționale sau internaționale</p> <p>- Cooperarea economică cu alte regiuni, cooperarea economică internațională</p> <p>- Schimburile comerciale internaționale în domeniul analizat</p> <p>- Piețele de desfacere interne și externe</p> <p>- Avantajele comparative ale regiunii în raport cu alte regiuni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Clasamente naționale și internaționale privind domeniul • Ponderea Regiunii Centru în cifra de afaceri la nivel național din sectorul analizat (indicele de mărime) • Ponderea Regiunii Centru în nr. de salariați la nivel național din sectorul analizat (indicele de mărime) • Locul în cadrul lanțurilor valorice naționale sau internaționale (cercetare, dezvoltare, proiectare, producție componente, asamblare, comercializare) • Valoarea exporturilor pe grupa de mărfuri aferentă domeniului analizat • Ponderea exporturilor domeniului în totalul exporturilor regionale • Evoluția valorică a exporturilor aferente domeniului • Indicele avantajului comparativ RCA • Evoluția ponderii

Chestiuni principale	Aspecte care trebuie abordate	Indicatori statistici, tipuri de informații
		<p>exporturilor aferente domeniului</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exemple de avantaje: forța de muncă, materii prime de calitate, apropierea de piețele de desfacere etc
<p>Formarea competențelor profesionale, asigurarea pregătirii forței de muncă</p>	<p>- Formarea profesională (educația secundară - ȘAM, licee tehnologice, școli postliceale, educația terțiară)</p> <p>- Învățământul profesional dual</p> <p>- Universitățile cu profil tehnic și medical</p> <p>- Programele de formare și specializările aferente din cadrul universităților</p> <p>- Formarea profesională continuă în domeniul analizat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. unități de formare, distribuție teritorială • Nr. cadre didactice, pe niveluri de educație • Nr. absolvenți ai învățământului secundar din domeniul analizat • Nr. absolvenți ai învățământului terțiar din domeniul analizat • Nr. persoane care au urmat cursuri de perfecționare profesională în domeniul analizat
<p>Activitatea de CDI și TT în domeniul de specializare. Instituții, structuri, departamente de cercetare-dezvoltare-inovare.</p> <p>Rezultate notabile ale activității de CDI</p> <p>Aspecte inovative identificate în cadrul domeniului analizat</p> <p>Evidențierea nișelor de specializare în cadrul activităților de cercetare</p>	<p>- Instituții de cercetare (institute acreditate cuprinse în cadrul sistemului național de CD cf. Legii 324/2003)</p> <p>- Entități de transfer tehnologic incluse în Registrul național al entităților acreditate – dacă sunt active în domeniul de specializare</p> <p>- Parcuri științifice și tehnologice (dacă sunt)</p> <p>- Companii sau departamente de CD în cadrul unor companii, personal implicat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. cercetători/ personal implicat în cercetare • Nr. doctori • Nr brevete de invenție • Valoarea proiectelor de cercetare • Exemple de proiecte de cercetare fundamentală și aplicată • Nr. transferuri de tehnologie • Nr. companii beneficiare de servicii de transfer

Chestiuni principale	Aspecte care trebuie abordate	Indicatori statistici, tipuri de informații
- dezvoltare Evidențierea nișelor de specializare în cadrul activităților de TT	- teme (proiecte) de CD realizate sau în curs de realizare - activitatea entităților de TT	tehnologic • Nr. personal implicat în activități de transfer tehnologic
Care sunt provocările actuale ale domeniului de specializare ? Oportunități de dezvoltare și potențialul de creștere în viitor	- Potențialul de inovare (teme de inovare, rezultate așteptate) - Potențialul de creștere a domeniului (nișe noi de piață)	• Studii și cercetări științifice privind potențialul economic, prognoze oficiale, investiții în curs sau planuri de investiții • Procesul de descoperire antreprenorială (EDP)

IV. Definiții și formule pentru unii indicatori derivați

- **Indicele de specializare sectorială** măsoară raportul dintre ponderea sectorului la nivel regional și cea la nivel național, pondere măsurată în termenii populației ocupate

$ISS = (po_{ij}/PO_{it}) / (po_{nj}/PO_{nt})$, unde po_{ij} și PO_{it} reprezintă populația ocupată la nivelul Regiunii i în sectorul j respectiv populația ocupată la nivelul Regiunii i în toate sectoarele economice, iar po_{nj} și PO_{nt} reprezintă populația ocupată la nivel național în sectorul j respectiv populația ocupată la nivelul național în toate sectoarele economice (numărul persoanelor ocupate la nivel regional și numărul persoanelor ocupate la nivel național pot fi înlocuite cu cifra cumulată de afaceri respectiv cu valoarea adăugată brută)

- **Indicele avantajului comparativ RCA (indicele Balassa) (revealed comparative advantage)** este utilizat pentru calcularea avantajului / dezavantajului relativ pe care îl deține o țară în care are într-o anumită clasă de bunuri și servicii. Dacă valoarea indicatorului este supraunitară țara respectivă are un avantaj comparativ, iar dacă este subunitară, există un dezavantaj comparativ pentru respectiva clasă de bunuri și servicii

$RCA_{ij} = (x_{ij}/X_{it}) / (x_{nj}/X_{nt})$, unde x_{ij} și x_{nj} reprezintă exporturile Regiunii i de mărfuri aparținând grupei j respectiv exportul național de produse aparținând grupei j, iar X_{it} și X_{nt} reprezintă exportul total regional respectiv exportul total național (formulă adaptată de noi, ceea ce rezultă este de fapt un indice de specializare a exporturilor)

V. Surse de informații: <http://statistici.insse.ro/shop/>,

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/main>,

<http://www.mfinante.ro/pjuridice.html?pagina=domenii>, Baza de date Recom